

Delårsrapport 2025 (T1)

Nämnden för överförmyndare i
samverkan

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Grunduppdrag	4
2.1	Struktur/Input.....	4
2.2	Process/genomförande	4
2.3	Resultat/output	4
3	Mål	5
3.1	Det ska finnas lämpliga ställföreträdare till alla som har rätt till stöd av en sådan.	5
3.2	Ställföreträdare ska erbjudas utbildning och stöd som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare.	5
3.3	Överförmyndarnämnden ska motverka rättsförlust för de svagaste i samhället.....	6
3.4	Digital utveckling	7
4	Kvalitet	8
5	Resurser och förutsättningar	10
5.1	Ekonomi	10
5.2	Personal	11
6	Vertikal dialog.....	12

1 Inledning

Nämnden för Överförmyndare i samverkan utför, Halmstad, Hylte, Laholm och Båstads kommuners uppgift som kommunernas överförmyndare. Syftet med samarbetet är att gemensamt nyttja resurser för att kunna upprätthålla erforderlig kontinuitet, utveckling, rättssäkerhet och att uppnå kostnadseffektivitet.

Nämndens huvuduppgifter är, att utöva tillsyn över förmynderskap, godmanskap och förvalterskap, att föra register över tillsynsverksamheten och att rekrytera och utbilda ställföreträdare.

Genom överförmyndarnämndens tillsyn motverkas att underåriga, samt de svagaste i samhället som p.g.a. sin sjukdom eller annan anledning har en god man eller förvaltare förordnad för sig, lider rättsförlust. Nämndens kärnprocesser är, rekryteringsprocesser, utbildningsprocesser samt tillsynsprocesser. Nämndens mål speglar processerna och mäter önskat läge och förväntad effekt.

Kvalitetsarbetet pågår inom områden som ställföreträdares kompetens, ställföreträdares behov av stöd och utbildning samt tillsyn i rätt tid och med tillräcklig kvalitet.

Nämndens egenkontroll sker löpande med att utvalda delegationsbeslut redovisas av delegaten för att även informera och utbilda nämndens ledamöter och ersättare om överförmyndarens verksamhet.

Nämndens verksamhet utvecklas ständigt genom ändrade arbetssätt och ändrade förutsättningar. Nya verksamhetssystem införs och därmed nya digitala arbetssätt för både myndigheten och ställföreträdare som syftar till en ökad effektivitet samt en högre kvalitet i kommunikationen och i redovisningarna.

Nämnden är informerad om hur verksamheten utförs och med vilken kvalitet den håller. Förändringar och planering av verksamheten sker genom dialog med den politiska ledningen.

Analysen visar tydligt att verksamheten arbetar med utvecklingsområden och är väl insatt i vad som sker även utanför nämndens ansvarsområden.

Pehr Magnusson

Ordförande i nämnden för överförmyndare i samverkan

2 Grunduppdrag

2.1 Struktur/Input

I varje kommun ska det finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. Samverkanskommunerna har i respektive fullmäktige beslutat om en gemensam överförmyndarnämnd för Halmstads-, Hylte-, Laholms- och Båstads kommuner. Halmstads kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i värdkommunens organisation.

Överförmyndarnämndens uppdrag bestäms av föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen och reglementet. Genom tillsyn ska överförmyndarnämnden motverka rättsförlust för de svagaste i samhället de som på grund av sin sjukdom, ålder eller annan anledning har en god man eller förvaltare förordnad för sig. Överförmyndarnämnden sammanträder varje månad, förutom juli månad, och beslutar bland annat om avslagsbeslut, föreläggande om vite och entledigande av olämplig ställföreträdare. De uppgifter som ligger under överförmyndarnämnden kan inte läggas under en annan nämnd.

Huvuduppgifterna är:

- att utöva tillsyn över förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap
- att föra register över tillsynsverksamheten
- att rekrytera och utbilda ställföreträdare

Överförmyndarkansliet är överförmyndarnämndens förvaltning. Överförmyndarkansliet bereder, administrerar, utvecklar och följer upp frågor inom överförmyndarnämndens ansvarsområde. De flesta av överförmyndarnämndens beslut fattas av medarbetare enligt delegationsordning. Kansliet består av 1 chef, 3 jurister (varav en vakant), 3 handläggare och 3,5 granskare. Övriga resurser är 0,5 ekonom, 2 utvecklare, 0,75 administratör samt 0,25 nämndsekreterare.

Målbilden är att vi agerar för helheten, engagerat och tillsammans.

2.2 Process/genomförande

Våra kärnprocesser är:

- Rekryteringsprocesser
- Utbildningsprocesser
- Tillsynsprocesser

2.3 Resultat/output

Genom en rättssäker och effektiv överförmyndarverksamhet får de som har störst behov av samhällets hjälp sina intressen avseende uppehälle, utbildning och nytta i övrigt tillvaratagna på bästa sätt. Ställföreträdare ska få den utbildning och stöd de behöver för att på bästa sätt kunna ta till vara huvudmannens intressen.

Förmyndare, gode män och förvaltare benämns i resten av dokumentet som ställföreträdare.

3 Mål

3.1 Det ska finnas lämpliga ställföreträdare till alla som har rätt till stöd av en sådan.

Önskat läge/effekter

Det ska finnas lämpliga ställföreträdare till alla som har rätt till en sådan. De hjälpbehövande ska få hjälp inom rimlig tid så ekonomisk skada eller rättsförlust inte uppstår. Om lämplig ideell ställföreträdare inte finns att tillgå ska professionell ställföreträdare anlitas. Överförmyndaren ser behov av en gemensam digital plattform för att samla viktig information och kommunikation till ställföreträdare.

Kommentar

Antalet ärenden där ställföreträdare saknas ska minska under året. Det är per den 30 april 55 ärenden där överförmyndarkansliet söker ställföreträdare jämfört med 74 ärenden vid bokslut 2024.

Ärendena där ställföreträdare saknas fördelar sig per den 30 april på 16 bytesärenden och 39 nya ärenden.

I rekryteringssyfte har en kampanj i mindre omfattning genomförts via sociala medier under en två veckors period. Kampanjen innebär annonserade inlägg på Facebook med tre av våra befintliga ställföreträdare.

Den nystartade kommunala förvaltarenheten har från februari tilldelats uppdrag efterhand och har per den 30 april 27 aktiva ärenden. 21 i Halmstad, 2 i Båstad, 4 i Laholm och inga i Hylte.

Professionella ställföreträdare i privat regi har per den 30 april 47 aktiva ärenden. 29 i Halmstad, 6 i Båstad, 8 i Laholm och 4 i Hylte.

Arbetet med att införa en digital plattform för ställföreträdare fortgår. Recruto planerar att påbörja sin tekniska utveckling med avseende på teknik och säkerhet så snart som möjligt efter att avsiktsförklaringen är undertecknad och de har som målsättning att vara klara i september/oktober. När teknik och säkerhetsfrågorna är uppfyllda kan avtal tecknas med dem.

3.2 Ställföreträdare ska erbjudas utbildning och stöd som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare.

Önskat läge/effekter

Ställföreträdare ska erbjudas utbildning som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare. Utbildningar erbjuds utifrån ställföreträdarnas behov så att de har rätt kompetens för att se till huvudmannens bästa.

Under året ska det utredas och om möjligt införas en digital plattform för ställföreträdare. Syftet är att

förenkla och förbättra kommunikation och utbildningsinsatser för ställföreträdare i samverkanskommunerna.

Enskilda som har varit på intervju och är intresserade av att ta uppdrag som ställföreträdare ska genomföra en obligatorisk digital utbildning. Detta för att skapa förutsättningar att utföra uppdraget på bästa sätt.

Kommentar

Den utbildningsplan som är framtagen för 2025 följs.

Hittills i år har överförmyndarkansliet hållit i 13 utbildningar både digitala och fysiska.

3.3 Överförmyndarnämnden ska motverka rättsförlust för de svagaste i samhället.

Önskat läge/effekter

En överförmyndarverksamhet som motverkar rättsförlust för de svagaste i samhället.

Införande av digitalt redovisningssystem som innebär att redovisningen registreras automatiskt och att granskningen till viss del kan automatiseras. Detta skapar en ökad rättssäkerhet för huvudmännen och en effektivisering för verksamheten.

Kommentar

Vi följer den granskningsplan som är framtagen för 2025.

Alla ställföreträdare ska varje år lämna in en årsräkning före den 1 mars som avser året innan. När uppdraget avslutas ska en sluträkning lämnas in. En sluträkning redovisas på samma sätt som en årsräkning, bara till ett annat datum. Alla räkningar ska vara färdiggranskade inom 6 månader.

Totalt har 616 redovisningshandlingar granskats under perioden. För samma period 2024 var 700 redovisningshandlingar granskade.

Om inte granskningen sker i tid kan överförmyndaren få kritik från tillsynsmyndighet. Det har under perioden kommit in 1 031 årsräkningar. Samtliga av de årsräkningar som är granskade till och med april är granskade inom 6 månader från ankomst.

Verksamheten ser svårigheter att granska samtliga årsräkningar inom 6 månader. Orsaker till att målet inte förväntas uppnås är resursbrist, påverkan i handläggning till följd av omorganisation som har lett till omfattande administrativt merarbete. Åtgärder som har vidtagits under tertiet är rekrytering av tillfällig personal för att stötta upp i granskningen. Sammantaget har 2,3 extra granskare anställts.

Uppföljning av granskningsarbetet sker regelbundet vid granskningsmöten.

Om överförmyndaren vid granskningen upptäcker något som inte stämmer, det kan till exempel vara att årsräkningen har en differens eller att ställföreträdaren har sammanblandat sin ekonomi med huvudmannens, kan överförmyndaren rikta anmärkning mot förvaltningen. Av de 616 granskade

redovisningshandlingarna har 16 st blivit granskade med anmärkning.

Överförmyndaren ska när en redovisningshandling har granskats med anmärkning även ta ställning till om någon ytterligare åtgärd ska vidtas. Ytterligare åtgärder kan till exempel vara att ställföreträdaren ska boka in ett personligt möte med granskaren för att gå igenom vad som inte varit korrekt i redovisningen, att ärendet lämnas över till handläggare för ställningstagande om ställföreträdaren eventuellt ska entledigas från sitt uppdrag. Ingen av de redovisningar som under perioden är granskade med anmärkning har lett till någon ytterligare påföljd såsom att ställföreträdaren har blivit entledigad. I två ärenden har överlämning till handläggare för ställningstagande om eventuellt entledigande skett. Bedömning har i ett ärende gjorts att ställföreträdaren kan kvarstå och i ett ärende är ställningstagande inte gjort ännu.

3.4 Digital utveckling

Önskat läge/effekter

En överförmyndarverksamhet som är digitalt utvecklad med effektiva digitala lösningar för att underlätta och göra det enkelt och rättssäkert med minskad risk för fel både för ställföreträdare och för verksamheten.

Kommentar

En digitaliseringsplan är framtagen för 2025. Under tertialet har ett aktivt arbete pågått för att möjliggöra avtalsskrivning för införande av digitalt redovisningsverktyg för ställföreträdare. Avtal beräknas att tecknas inom kort.

Under perioden har arbetet med digitalisering av verksamhetens akter fortlöpt. Dock har arbetet avstannat en period för att säkerställa korrekt hantering vid gallring och inscanning av handlingar. Under perioden har två extra resurser rekryterats för att arbeta med scanningen. En resurs är inne i verksamheten idag och en kommer att arbeta under sommaren 2025.

4 Kvalitet

Ställföreträdares kompetens

Beskrivning

Ställföreträdare ska erbjudas uppdrag som de har kompetens för. Det ökar rättssäkerheten för huvudmannen. Om ställföreträdaren inte har kompetens för det specifika uppdraget är det svårt att alltid handla på det sätt som bäst gagnar huvudmannen.

Kommentar

En ställföreträdare som gör sig skyldig till missbruk eller försummelse vid utövandet av sitt uppdrag eller som kommer på ekonomiskt obestånd och på grund av detta är olämplig för uppdraget eller som av någon annan orsak inte längre är lämplig att inneha uppdraget ska entledigas. Det är under perioden 3 ställföreträdare som entledigats av nämnden efter bristfällig redovisning samt orosanmälan från anhörig.

Ställföreträdares behov av stöd och utbildning

Beskrivning

Uppdraget som ställföreträdare kräver allt högre kompetens och fler kunskaper än tidigare. Det beror bland annat på att fler kategorier av hjälpbehövande människor i samhället får rätt till en ställföreträdare. Många ställföreträdare beskriver att uppdragen är svåra och att de inte vet hur de ska agera i olika situationer i sitt uppdrag. Behovet av stöd och utbildning rör många olika områden även utanför överförmyndarnämndens verksamhetsområde.

Kommentar

Det är under perioden 28 personer som deltagit i de utbildningar överförmyndarkansliet har anordnat. De som deltagit i utbildningarna är såväl nya som inte ännu har något uppdrag som ställföreträdare som redan har ett uppdrag.

Utbildningarna har varit workshops för de ställföreträdare som ska lämna in årsräkning och sluträkning. Syftet med dessa workshops är att ge stöd till ställföreträdarna med deras redovisning så att de har möjlighet att lämna in kompletta årsräkningar och sluträkningar. Det ska vara lätt att göra rätt.

Det har också hållits introduktions och redovisningsutbildningar som riktar sig till personer som ska åta sig sitt första uppdrag som ställföreträdare. Även de som redan har ett uppdrag som ställföreträdare erbjuds att delta i utbildningarna.

Det skickas regelbundet ut ett nyhetsbrev till ställföreträdare. Det har under perioden skickats ut 3 nyhetsbrev. Nyhetsbrevet innehåller information som ställföreträdarna har nytta av i sina uppdrag.

Utöver detta får nya ställföreträdare under sitt första år extra nyhetsbrev vid olika relevanta tidpunkter med viktig information för uppdraget. Nya ställföreträdare får också en praktisk handbok om uppdraget som ställföreträdare.

Tillsynsuppdraget ska ske i rätt tid

Beskrivning

Det är viktigt att överförmyndarverksamheten handlägger ärenden inom de tidsfrister som finns för olika typer av ärenden. När tillsynsuppdraget sker med god kvalitet kan eventuella oegentligheter upptäckas och överförmyndarverksamheten har större möjlighet att motverka att huvudmän och underåriga lider ekonomisk skada eller rättsförlust. Granskningen är överförmyndarens främsta tillsynsverktyg och redovisningshandlingar ska granskas och arvoderas inom 6 månader från ankomst.

Kommentar

Det är viktigt för huvudmannens rättssäkerhet att ställföreträdaren efter att ha begärt sig entledigad blir utbytt så fort som möjligt. 70% av ställföreträdarna bör bli entledigade inom 3 månader efter att de ansökt om byte. Under perioden har 90% av ställföreträdarna blivit entledigade inom 3 månader från ansökan.

När ett ärende upphör eller vid ett byte av ställföreträdare ska en sluträkning lämnas. 80% av sluträkningarna i avslutade ärenden bör vara granskade inom två månader och i bytesärenden inom tre månader. Anledningen till att tidsramen endast är två månader i de avslutade ärendena är att ett eventuellt dödsbo ska hinna få med arvodet till ställföreträdaren i bouppteckningen. Det har under perioden inkommit 109 sluträkningar. 95% av sluträkningarna i avslutade ärenden är granskade inom två månader och 96% av övriga sluträkningar är granskade inom tre månader.

Tillsynsuppdraget ska ske med god kvalitet

Beskrivning

För god kvalitet i tillsynsverksamheten bör 20% av samtliga årsräkningar och sluträkningar granskas med fördjupad granskning.

Kommentar

För god kvalitet i tillsynsverksamheten bör 20% av samtliga årsräkningar och sluträkningar granskas med fördjupad granskning. Vid en fördjupad granskning kontrollerar man samtliga banktransaktioner mot underlag och kontakt med huvudman, boende eller annan som bedöms lämplig tas i de fall granskaren anser att detta behövs för att kunna säkerställa att huvudmannen inte har lidit någon rättsförlust. Under perioden har 5 st av de granskade års- och sluträkningarna granskats med fördjupad granskning, främst är det nya ställföreträdarens årsräkningar samt de som föregående år granskats med anmärkning. Anledningen till att inte 20% av samtliga årsräkningar och sluträkningar granskas med fördjupad granskning är resursbrist då dessa granskningar tar mycket längre tid än en normalgranskning. Behov finns av att se över granskningsprocessen för 2026 för att möjliggöra utrymme för fler djupgranskningar.

5 Resurser och förutsättningar

5.1 Ekonomi

Överförmyndarkansli (objekt 2051)

Nedanstående visar hur nämnden för Överförmyndare i samverkan - Halmstad, Hylte, Laholm och Båstads medel har använts under perioden. Budgetramen för 2025 är 9 920 600 kr.

Bokslutet tar inte hänsyn till arvoden till ställföreträdare (objekt 20512) samt arvoden till gemensamma nämndens politiker (objekt 20513) då respektive kommun hanterar dessa kostnader för sig.

Objekt 2051	Utfall	2024-04-30	Årsbudget 2024	Utfall	2025-04-30	Årsbudget 2025
Intäkt samverkansavtal	1 290 140		3 870 807	2 016 307		4 032 615
Övriga intäkter	0		0	0		0
Summa intäkter	1 290 140		3 870 807	2 016 307		4 032 615
Lönekostnader	-3 219 608		-9 395 900	-3 322 497		-9 605 800
Övriga kostnader	-513 851		-4 446 507	-476 093		-4 347 415
Summa kostnader	-3 733 459		-13 842 407	-3 798 590		-13 953 215
RESULTAT	-2 443 319		-9 971 600	-1 782 283		-9 920 600
Summa	-2 443 319		-9 971 600	-1 782 283		-9 920 600

Intäkterna består av intäkter från Hylte, Laholm och Båstads kommuner enligt samverkansavtalet.

Prognosen för 2025 är att vi kommer att göra ett överskott mot budget med 500 000 kr. Överskottet i verksamheten ska användas till resursförstärkning avseende granskning av årsräkningar samt kompetensutveckling för medarbetarna.

Kostnaderna består till största delen av lönekostnader. Övriga kostnader består bland annat av kostnader för utbildning, system, rekrytering med mera.

Överförmyndarnämnden har under perioden köpt nämndsekreterartjänst av kommunledningsförvaltningen.

Under tertialet har länsträff genomförts i Varberg där både nämndsledamöter och tjänstemän deltagit för att utbyta erfarenheter runt bland annat, tillgänglighet, digital utveckling och granskningsprocessen.

Samtliga medarbetare erbjuds relevant utbildning. Under perioden har medarbetare deltagit i granskningskurs, offentlighet och sekretess samt information om att lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter.

Nedan tabeller visar kostnader för arvoden till ställföreträdare i Halmstads, Laholms, Hyltes och Båstads kommuner

Halmstads kommun	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall tom 250430
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	992 023	1 120 432	362 395
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i kommunal regi			137 245
Arvodeskostnader för ideella ställföreträdare	1 742 442	2 020 663	785 348
Summa	2 734 465	3 141 095	1 284 988
Laholms kommun	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall tom 250430
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	324 455	295 799	103 736
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i kommunal regi			1 227
Arvodeskostnader för ideella ställföreträdare	379 179	616 860	231 118
Summa	703 634	912 659	336 081
Båstads kommun	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall tom 250430
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	395 114	192 596	95 733
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i kommunal regi			2 833
Arvodeskostnader för ideella ställföreträdare	305 762	345 180	97 528
Summa	700 876	537 776	196 094
Hylte kommun	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall tom 250430
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	248 378	112 388	44 903
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i kommunal regi			0
Arvodeskostnader för ideella ställföreträdare	291 286	281 658	101 452
Summa	539 664	394 046	146 355

5.2 Personal

Sammanfattande analys

Redovisas av serviceförvaltningen.

6 Vertikal dialog

Nämnden för överförmyndare i samverkan är en mindre nämnd med ett klart avgränsat lagstyrt uppdrag. Överförmyndarkansliet med 1 chef och 13 medarbetare (varav 1 vakant) är nämndens förvaltning. Det har sedan tidigare funnits ett gott samarbete mellan nämnd och tjänstepersoner som bygger på tillit. Att arbeta genom vertikal dialog mellan olika organisatoriska nivåer sker naturligt då det endast finns två nivåer inom överförmyndarnämnden. Planeringsanalys 2025 togs fram genom nära dialog mellan nämnd och överförmyndarkansli. Kontinuerligt samtal om mål, grunduppdrag, kvalitet och ekonomi sker minst varje tertiäl genom uppföljning av verksamheten.